

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΚΥΤΤΑΡΟ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΜΑΪΟΥ 2025

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ενδεικτικές απαντήσεις

A. Η συντάκτρια του κειμένου παρουσιάζει τις απόψεις της Πομιεχόφσκα σχετικά με την ανθρώπινη δημιουργικότητα. Σύμφωνα με τη δόκτορα, η δημιουργικότητα που έχει ως βάση τη συνδυαστική και παραγωγική σκέψη εμφανίζεται ήδη από τη βρεφική ηλικία. Σχετίζεται με το στάδιο της γλωσσικής ανάπτυξης και συνδέεται με άτομα που διαθέτουν ιδιαίτερα ταλέντα και ικανότητα συνδυαστικής σκέψης. Ωστόσο, όπως επισημαίνει, η ανάπτυξη της μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά από διάφορους παράγοντες, όπως η οικονομική κατάσταση, το μορφωτικό επίπεδο και το κοινωνικό περιβάλλον οι οποίοι, όπως προτείνει πρέπει να μελετηθούν.

B1.

α. Σωστό

β. Σωστό

γ. Λάθος

δ. Λάθος

ε. Σωστό

B2.

Στο κείμενο 1 αναλύονται τα οφέλη της δημιουργικότητας και της εκπαιδευτικής προσέγγισης της, μέσω ποικίλων γλωσσικών επιλογών :

1^η γλωσσική επιλογή: χρήση γ' ρηματικού προσώπου: « Μπορεί κανείς να πει [...] εξασφαλίζει [...]» μέσω του οποίου η προσέγγιση της δημιουργικότητας αποκτά αντικειμενικό χαρακτήρα και αποστασιοποιημένο ύφος.

2^η γλωσσική επιλογή: χρήση περιγραφικού λεξιλογίου: « νοείται [...], εγχείρημα [...], καθιστά [...]», το οποίο αποκαλύπτει πρόθεση του συντάκτη να αναλύσει το θέμα της δημιουργικότητας προσδίδοντας του κύρος και σοβαρότητα.

3^η γλωσσική επιλογή: χρήση παθητικής σύνταξης: « έχει επιβεβαιωθεί [...], αναπτυχθεί » μέσω της οποίας τονίζονται τα αποτελέσματα της δημιουργικότητας και εδραιώνεται το επίσημο ύφος και η διάθεση για λόγια προσέγγιση.

4^η γλωσσική επιλογή: η αναφορική λειτουργία της γλώσσας: « Η αξία της δημιουργικότητας [...] στόχους παγκοσμίως». Μέσω της δηλωτικής γλώσσας τονίζονται οι παρεχόμενες πληροφορίες και έτσι τα οφέλη που προκύπτουν από τη καλλιέργεια της δημιουργικότητας.

Άλλες γλωσσικές επιλογές:

- ονοματοποίηση,
- επιστημική τροπικότητα,
- οριστική έγκλιση,
- ειδικές ορολογίες.

B3α.

Ο τίτλος του **Κειμένου 2** «*Η δημιουργικότητα αρχίζει από την κούνια*», κρίνεται επικοινωνιακά αποτελεσματικός καθώς αρχικά προϋδεάζει επαρκώς για το θέμα του κειμένου, που είναι η ύπαρξη δημιουργική σκέψης στους ανθρώπους από τη βρεφική ηλικία, πριν δηλαδή επιτελέσουν οποιαδήποτε άλλη επικοινωνιακή λειτουργία, πρωτότυπος και κινητοποιεί άμεσα το ενδιαφέρον. Επιπλέον, πρόκειται για έναν ρηματικό τίτλο με το ρήμα «*αρχίζει*» να βρίσκεται σε έγκλιση οριστική δείχνοντας έτσι την βεβαιότητα για το πότε ξεκινά η δημιουργική σκέψη. Παράλληλα προτάσσεται η λέξη «*Η δημιουργικότητα*» τονίζοντας το κεντρικό θέμα του κειμένου. Τέλος είναι ένας μεταφορικός τίτλος μέσω της έκφρασης «*από την κούνια*», έκφραση που χρησιμοποιείται στον προφορικό λόγο για να δείξει τις βρεφικές καταβολές των ανθρώπων, μία εκ των οποίων, όπως θα αναδειχθεί στο κείμενο, είναι και η δημιουργικότητα.

B3β.

Η μετατροπή της σύνταξης θα έχει ως εξής: Θα πρέπει επομένως να μελετηθούν από εμάς οι συνθήκες εκείνες από τις οποίες επηρεάζεται αρνητικά η ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους.

Με την μετατροπή σε παθητική σύνταξη το ύφος του αποσπάσματος έγινε πιο επίσημο και αυστηρό, αντικειμενικό έναντι του οικείου που εξασφάλιζε η ενεργητική σύνταξη. Παράλληλα ενισχύεται το τυπικό και αποστασιοποιημένο ύφος στην προσέγγιση της ανάπτυξης δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων.

Γ. Το συγκεκριμένο απόσπασμα από το πεζογράφημα του Γιώργου Ιωάννου αποτελεί μια στοχαστική και ειρωνική αποτύπωση της παθητικότητας και της απογοητευτικής

ρουτίνας που χαρακτηρίζει τη ζωή πολλών ανθρώπων, ιδιαίτερα στον εργασιακό τους χώρο. Η ανάλυση της κοινωνίας από τον Ιωάννου συνδυάζει την κριτική ματιά με την προσωπική απογοήτευση, δημιουργώντας ένα κείμενο που λειτουργεί τόσο ως καταγγελία όσο και ως αυτοκριτική. Ο ήρωας χρησιμοποιεί **έντονη ειρωνεία**, κάτι που διαφαίνεται ήδη από τον τίτλο «Εξαισία αστική μας κοινωνία», προκειμένου να θίξει τη στασιμότητα και την απουσία δημιουργικότητας στον σύγχρονο τρόπο ζωής. **Περιγράφει** με μελανά χρώματα τον χώρο εργασίας, όπου οι άνθρωποι μοιάζουν απονεκρωμένοι, εγκλωβισμένοι σε μια επαναλαμβανόμενη ρουτίνα που δεν αφήνει περιθώρια για έμπνευση ή πρωτοβουλία. **Με τη μεταφορά** «παγιάτικες φάτσες» φανερώνει την έλλειψη ζωντάνιας και ανανέωσης στους εργαζομένους. Στην προσπάθειά του να ξεφύγει από αυτή την καταπιεστική πραγματικότητα, ο ομοδιηγητικός αφηγητής κάνει μια διαπίστωση «Αυτό το...τελευταία» και αντιλαμβάνεται την καθολικότητα της παθητικότητας των εργαζόμενων ανθρώπων και έτσι στρέφεται στο πανεπιστήμιο, έναν χώρο που κανονικά θα έπρεπε να σφύζει από ενέργεια και φρεσκάδα «Σηκώθηκα...φρέσκους». Ο ίδιος περιγράφει την λαχτάρα του μπαίνοντας στο χώρο «χώθηκα...πρωτοετών». Ωστόσο, και εκεί αντικρίζει την ίδια απογοητευτική εικόνα, γεγονός που τον οδηγεί στην πικρή διαπίστωση πως το επόμενο «κύμα» ανθρώπων θα είναι ακόμα πιο παθητικό και αποκαρδιωτικό. Η αναφορά στο φυτώριο είναι ιδιαίτερα **συμβολική** καθώς ο αφηγητής παρομοιάζει τη σχολή με έναν χώρο όπου οι άνθρωποι θα έπρεπε να ανθίζουν και να εξελίσσονται, αλλά αντιλαμβάνεται πως το περιβάλλον αυτό, αντί να καλλιεργεί δημιουργικότητα και ενέργεια, συντηρεί τη στασιμότητα και την απάθεια. Στο τέλος, η αυτοκριτική του ήρωα είναι αποκαλυπτική, συνειδητοποιώντας ότι η έλλειψη δημιουργικότητας που τον βασανίζει δεν μπορεί να διορθωθεί απλώς με αλλαγή επαγγέλματος. Επιθυμεί να βρει έναν τρόπο να συνδυάσει τη δημιουργικότητα και την πνευματική καλλιέργεια με τη δουλειά του, αλλά νιώθει ότι είναι πλέον αργά «Σκέφτηκα...χωνεύω». Η εκπεφρασμένη του θέληση να γίνει εργάτης αλλά με πνευματική καλλιέργεια «θα ήθελα...μυαλά» αποτελεί μια ευρύτερη κριτική στο σύστημα και τα στερεότυπα που καθοδηγούν τους ανθρώπους στην επιλογή του επαγγέλματος αλλά και στην κοινωνία που στερεί στους ανθρώπους τη δυνατότητα να είναι πραγματικά δημιουργικοί και ζωντανοί.

Η άποψη του μαθητή και της μαθήτριας είναι προσωπική για το πως θα αντιδρούσε σε αντίστοιχη περίπτωση. Ενδεικτικά, σε παρόμοια περίπτωση θα ήμουν περισσότερο αποφασιστική να αλλάξω την καθημερινότητα μου και να εισαγάγω με πιο ουσιαστικό τρόπο την τέχνη στη ζωή μου για να μπορώ να ανατροφοδοτούμαι καθημερινά.

Δ. Άρθρο: τίτλος: Ένα σχολείο που εμπνέει – ένας άνθρωπος που δημιουργεί

Προλογικά:

Αφορμή: μαθητικές ομάδες απέσπασαν βραβεία σε διεθνείς διαγωνισμούς εκπαιδευτικής ρομποτικής, αποδεικνύοντας πως όταν το σχολείο δίνει χώρο στη φαντασία και στη δημιουργική σκέψη, οι νέοι μπορούν να μεγαλουργήσουν.

- Το σχολείο διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση του δημιουργικού ατόμου.
- Η δημιουργικότητα ως βασικό εργαλείο προσωπικής και κοινωνικής προόδου.

Πρώτο ζητούμενο:

Γιατί το σχολείο οφείλει να καλλιεργεί τη δημιουργικότητα των μαθητών/ μαθητριών:

1. Η δημιουργικότητα ενισχύει την κριτική σκέψη και την ικανότητα διαχείρισης και επίλυσης προβλημάτων.
2. Συμβάλλει στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και της αυτενέργειας.
3. Καλλιεργεί αποκλίνοντα τρόπο σκέψης, φαντασία και κατανόηση σύνθετων εννοιών.
4. Προετοιμάζει τους νέους για έναν εργασιακό χώρο που απαιτεί καινοτομία και προσαρμοστικότητα.
5. Η δημιουργική διδασκαλία κάνει τη μάθηση πιο ενδιαφέρουσα και αποτελεσματική.
6. Η καλλιέργεια δημιουργικότητας συμβάλλει στην ψυχική υγεία των νέων (εκτόνωση, αυτογνωσία, έκφραση).
7. Μέσω της δημιουργικότητας ο νέος/ η νέα εκφράζει συναισθήματα, αγωνίες και σκέψεις και αντιστέκονται στη μαζοποίηση.
8. Ενδυναμώνεται μέσω της δημιουργικότητας το ενδιαφέρον για το σχολείο και τη μάθηση.
9. Στην εποχή της υπερπληροφόρησης και της αδιάκοπης ψηφιακής συνδεσιμότητας, η τεχνολογία τείνει να απορροφά υπερβολικά τον χρόνο και την προσοχή των νέων ανθρώπων, συχνά σε βάρος της φαντασίας, της προσωπικής έκφρασης και της ουσιαστικής κοινωνικότητας. Σε αυτό το πλαίσιο, η δημιουργικότητα λειτουργεί ως ανάχωμα.

Δεύτερο ζητούμενο:

Πώς εκφράζουν οι ίδιοι οι μαθητές/ μαθήτριες τη δημιουργικότητά τους στην προσωπική τους ζωή:

1. μέσω της επαφής με τις τέχνες και τη συμμετοχή σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες: Οι τέχνες αποτελούν έναν από τους τρόπους μέσα από τους οποίους διοχετεύω τη δημιουργικότητά μου. Η μουσική, η ζωγραφική, το θέατρο, η φωτογραφία και ο χορός λειτουργούν για μένα ως πεδία προσωπικής έκφρασης. Η συμμετοχή μου σε καλλιτεχνικές ομάδες μου δείχνει τρόπους να συνεργάζομαι και καλλιεργεί τη συναισθηματική μου νοημοσύνη.
2. μέσω της ψηφιακής δημιουργίας: Αξιοποιώντας διάφορες εφαρμογές καλλιεργώ τη φαντασία μου και στον ψηφιακό χώρο και πειραματίζομαι με διάφορες εφαρμογές και προγράμματα. Αυτό μου επιτρέπει να αναπτύξω τη δημιουργικότητά μου στην ψηφιακή εποχή, που η σχέση με τις νέες τεχνολογίες είναι αναγκαία.

3. συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις όπως εθελοντικές ομάδες: Η δημιουργικότητα εκδηλώνεται συχνά μέσα από τη συλλογική δράση και την κοινωνική πρωτοβουλία. Συμμετέχω σε εθελοντικές ομάδες, περιβαλλοντικές εκστρατείες, σχολικά συμβούλια και έτσι αποκτώ την ευκαιρία να συμμετέχω σε διαδικασίες με κοινωνικό αντίκτυπο.

4. δημιουργική γραφή: μέσω μαθημάτων δημιουργικής γραφής εξασκώ τη φαντασία μου που είναι κλειδί για την έκφραση της δημιουργικότητάς μου, μπορώ και εξωτερικεύω τα συναισθήματά μου ενώ παράλληλα έχω τη δυνατότητα να προάγω τη δημιουργική ματιά μου σε ποικίλα θέματα.

Επιλογικά:

- Το σχολείο πρέπει να γίνει χώρος ελεύθερης έκφρασης.
- Η υποστήριξη της δημιουργικότητας οδηγεί σε μια πιο ανθρώπινη, ενεργή και ευφυή κοινωνία.
- Ας καλλιεργούμε τη δημιουργικότητά μας.

Η διδακτική ομάδα: Σιάτρα Άννα, Φωτεινή Μουρατίδου, Δήμητρα Σαλασίδου